Legyező

Textil- és viseletgyűjtemény

Leltári szám:	59.40.1
Alkotó:	Greguss, Gizella (1862 - 1955)
Készítés ideje:	1901
Készítés helye:	Budapest
Jelzés:	jelzetlen
Anyag:	fátyolszövet (voile); mahagóni
Technika:	festett; pácolt
Méretek:	hosszúság: 26 cm szélesség: 50 cm

Mirkovszkyné Greguss Gizella (1862–1955) festő- és iparművész nevét elsősorban a festett selyem- és égetett bársonymunkái miatt tartják számon. Magyarországon egyike volt az elsőknek, akik szakszerűen foglalkoztak iparművészettel. Feltalálta a bársonyégetést, amelyet 1903-ban az egész világon szabadalmaztatott. Bársonyműveiért az 1902-es a torinói kiállításon ezüst, az 1904-es St. Louis-i világkiállításon pedig aranyéremmel tüntették ki. Tanított a Képzőművészeti Főiskolán, kialakította az Ipariskola női munkatervét, amelyben többek között bársonyégetést, szövetmunkákat, gyöngymunkát és ezen technikákkal kapcsolatos rajzot és tervezést oktatott.

A legyező festett, szív alakú levélkékben végződő szecessziós indadíszének forrása Huszka Józsefnek a *Magyar Iparművészet*ben (*Magyar Iparművészet,* 2. 1899, 152–153.) megjelent tanulmánya lehetett. Ugyanez a minta díszítette az 1901-es szegedi kiállításon szereplő napernyőjét is.

Greguss Gizella hagyatékából került a gyűjteménybe a kiállításon szereplő, színes virágokkal hímzett selyemcipő pár is, amely valószínűleg szintén a művésznő egyik saját munkája.

A legyező valószínűleg Mirkovszky azonos díszítésű, az 1901-es szegedi iparművészeti kiállításon bemutatott napernyőjéhez tartozott. Vö.: Divald Kornél: *A szegedi kiállítás*. In: Magyar Iparművészet, 4. (1901), p. 204. - ld. itt.

Irodalom

- Maros Donka Szilvia: *Bájos semmiségek. Az Iparművészeti Múzeum legyezőgyűjteménye (1700-1920)*. Balassi Kiadó - Iparművészeti Múzeum, Budapest, 2002. - Nr. 185.
- Szerk.: Szilágyi András, Horányi Éva: *Szecesszió. A 20. század hajnala. (Az európai iparművészet korszakai.)*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1996. - Nr. 9.67. (Prékopa Ágnes)
- Szerk.: Lovag Zsuzsa: *Az Iparművészeti Múzeum. (kézirat)*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1994. - Nr. 294.
- Koós Judith: *Style 1900. A szecesszió iparművészete Magyarországon*. Képzőművészeti Alap Kiadóvállalata, Budapest, 1979. - XXIV. tábla
- Kovalovszky Mária: *A századforduló művészete*. István Király Múzeum, Székesfehérvár, 1965. - 26. p.
- Szerk.: Fittler Kamill: A szegedi kiállítás. *Magyar Iparművészet IV. évfolyam*, IV. évf. 5. szám. Magyar Iparművészeti Társulat, Budapest, 1901. - 204. p képe (Divald Kornél)

© 2012-2026, Minden jog fenntartva Iparművészeti Múzeum

© 2012-2026, Minden jog fenntartva Iparművészeti Múzeum